

اعلامیه مجمع مدافعان حقوق بشر

دربارهٔ اخراج اجباری مهاجران افغان از پاکستان و تهدید گروه‌های در معرض خطر

۲۷ اکتوبر ۲۰۲۵

مجمع مدافعان حقوق بشر با ابراز نگرانی عمیق، موج گسترده و سازمان‌یافتهٔ بازداشت، اذیت، فشارهای سیستماتیک و اخراج اجباری مهاجران افغانستان از کشور پاکستان را با شدیدترین لحن محکوم می‌نماید. این اقدامات، نقض آشکار اصول بنیادین حقوق بین‌الملل، تعهدات بشردوستانه، اصول عرفی حمایت از پناهجویان و اخلاق انسانی است.

بر اساس گزارش‌های معتبر بین‌المللی و جامعهٔ مدنی، از سال ۲۰۲۳ تا اوایل ۲۰۲۵ پاکستان حدود ۶۰۰ هزار مهاجر افغان را اخراج کرده و بین ۸۰۰ هزار تا یک میلیون تن را بدون تفکیک وضعیت اقامتی به اخراج اجباری وادار نموده است. زنان، فعالان حقوق بشر، خبرنگاران و افراد آسیب‌پذیر در شهرهای کراچی، اسلام‌آباد، پشاور و کوئته بدون بررسی انفرادی بازداشت و با خطر فوری اخراج روبه‌رو شده‌اند. گزارش‌هایی وجود دارد که خبرنگاران و فعالان تحت تعقیب طالبان پس از بازداشت در پاکستان بدون طی روند قانونی به افغانستان بازگردانده شده‌اند.

همچنین نظامیان و کارمندان امنیتی سابق که در افغانستان در معرض خطر شکنجه، ناپدیدسازی قهری و قتل غیررسمی قرار دارند، از کمپ‌ها بیرون کشیده و به بازگشت اجباری مجبور شده‌اند. اقلیت‌های قومی و مذهبی و دیگر گروه‌های آسیب‌پذیر نیز در فهرست اخراج قرار گرفته‌اند. فعالان مدنی، هنرمندان و موسیقیدانان گزارش داده‌اند که پولیس پاکستان آنان را صرفاً با برچسب «غیرقانونی» بازداشت و اخراج کرده است.

این شواهد نشان می‌دهد که روند اخراج‌ها در پاکستان جمعی، فاقد بررسی انفرادی، همراه با خشونت، تحقیر و سلب کامل دسترسی به وکیل و روند قضایی است. بسیاری از بازداشت‌ها شبانه، ناگهانی و بدون اطلاع قبلی صورت می‌گیرد که مصداق روشن اخراج اجباری و نقض گستردهٔ حقوق بشر است.

هرچند پاکستان عضو کنوانسیون ۱۹۵۱ پناهندگان نیست، اما اصل «عدم بازگرداندن اجباری» یک قاعدهٔ الزام‌آور عرفی است که تمامی دولت‌ها مکلف به رعایت آن‌اند. بازگرداندن اجباری افراد به افغانستان جایی که با خطر شکنجه، تعقیب سیاسی، خشونت مبتنی بر جنسیت، ناپدیدسازی قهری یا مرگ مواجه‌اند نقض مستقیم کنوانسیون منع شکنجه (CAT)، میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی (ICCPR)، اعلامیهٔ جهانی حقوق بشر (UDHR) و اصول عرفی حمایت از پناهجویان است.

- مجمع مدافعان حقوق بشر با تأکید بر ضرورت فوری اقدام، از: کمیساریای عالی سازمان ملل متحد برای پناهندگان (UNHCR) و سازمان بین‌المللی مهاجرت (IOM) می‌خواهد روند بررسی وضعیت گروه‌های تحت تهدید را تسریع و از هرگونه بازگرداندن آنان جلوگیری کند؛
- و همچنین از گزارشگر ویژه سازمان ملل برای وضعیت حقوق بشر افغانستان و دفتر کمیساریای عالی برای حقوق بشر می‌خواهد فشار حقوقی، مستندسازی و گزارش‌دهی منظم را افزایش دهند؛

- اتحادیه اروپا، کانادا، ایالات متحده و سایر کشورهای امضاکننده کنوانسیون پناهندگی درخواست می‌کند مسیره‌های انتقال امن (Humanitarian Evacuation Routes) را فعال و تسهیل نمایند؛
- شبکه‌های مدنی، سازمان‌های حقوقی و نهادهای مهاجران می‌خواهد موارد آسیب‌پذیر را مستندسازی و برای حمایت به نهادهای بین‌المللی ارجاع دهند.

ایجاد شبکه حمایت اضطراری

مجمع مدافعان حقوق بشر ایجاد یک شبکه هم‌هنگ و فوری حمایت را ضروری می‌داند؛ شبکه‌ای شامل واحدهای حقوقی، حفاظتی، روانی، رسانه‌ای و امدادی برای حفاظت از زنان، فعالان مدنی، خبرنگاران، نظامیان پیشین و اقلیت‌هایی که با خطر فوری مواجه‌اند.

مجمع مدافعان حقوق بشر

HRD+